

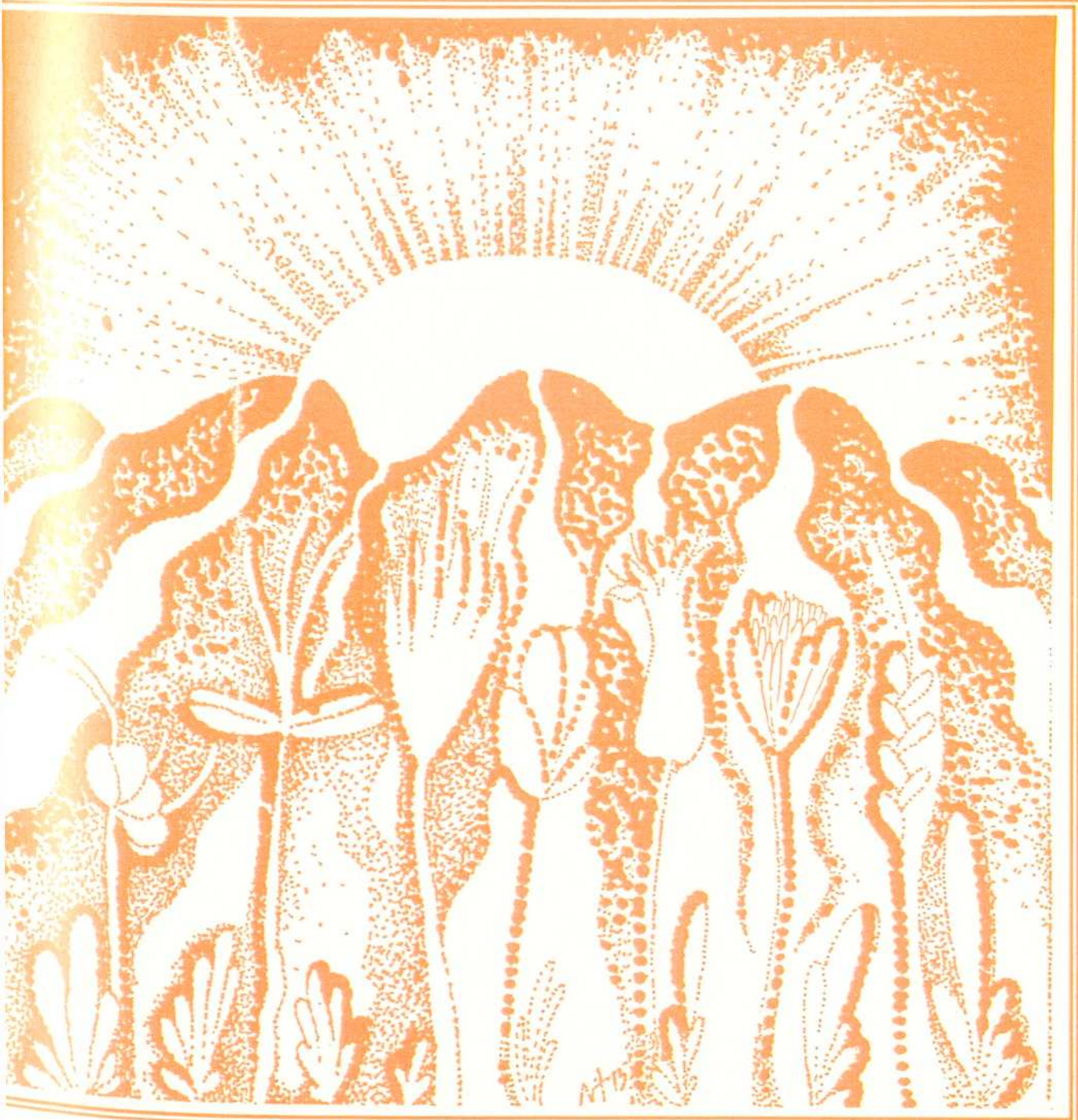
EGLUTÈ

KOVAS

1995

MARCH

Vol. 46 / Nr. 3

EGLUTĖ

KOVAS / MARCH / 1995 Vol. 46 Nr. 3

TURINYS

1	TAUTOS ŠVENTĖ, Genė Kreipavičiūtė
2	SEK MAN PASAKĄ
9	BE TĖVIŠKĖLĖS MAN TAMSU, L. Žitkevičius
10	DIEVO DRAUGAI
14	VĖL ŽYDI TĖVIŠKĖJ ALYVOS, L. Žitkevičius
15	ŽMOGUS IR LIŪTAS, Pasaka
16.	PAVASARIO DŽIAUGSMAS, Janina Barišauskaitė
17	AR ŽINAI? N. N.
25	MOKINIAI, Vytė Nemunėlis
26	RAŠOM IR PIEŠIAM
29	GALVOSŪKIAI
31	JUOKAI
33	PATARLĖS IR MİSLĖS

VIRŠELIS — Dail. Noros Aušrienės

SKYRIŲ VINJETĖS:

Zitos Sodeikienės ir

F. Vaitiekūnienės

KITAS ILIUSTRACIJAS PIEŠĖ:

E. Mulionienė — 1

R. Pacevičienė — 12

N. Banienė — 16

K. Veselka — 25

EGLUTĖ: mėnesinis lietuviškas laikraštėlis vaikams užsienyje. Išeina 10 numerių per metus; prenumerata — 15 US dol., į Lietuvą ir kitus kraštus — 20 US dol. Atsiųstą medžiagą redakcija taisy ir tvarko savo nuožiūra.

REDAKCIJA: 13154 Sparrow Ct., Lockport, IL 60441

Vyr. redaktorė (editor) — Nijolė Nausėdienė.

LEIDŽIA: JAV LB Švietimo Taryba

KOREKTORĖ: Regina Kučienė

ADMINISTRATORIUS: Viktoras Kučas

13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441

APDAILA, LAUŽYMAS: KOVAS Publishing, Cicero, IL

LIETUVIŠKAS RAIDYNAS: Jonas Boguta

EGLUTĖ (USPS 169-200) a magazine for children in the Lithuanian language. Published monthly, except July and August. Yearly subscription \$15, single copy \$1.50; to Lithuania and other countries, \$20 (USA currency). Published by Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 13648 Kickapoo Trail, Lockport IL 60441. Second class postage paid at Lockport, IL 60441.

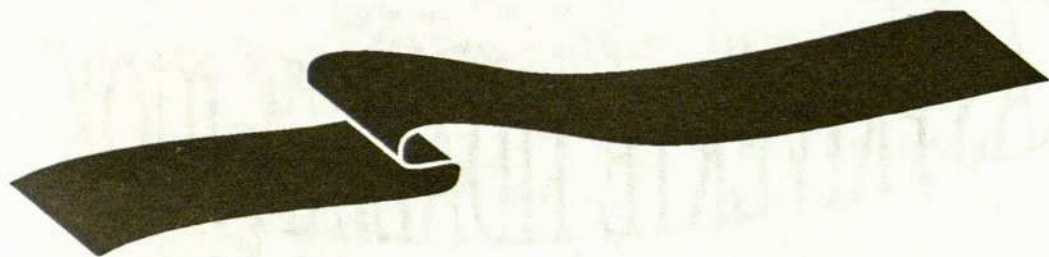
Postmaster send address corrections to: EGLUTE, Lithuanian Council of the USA, Inc.,

13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441.

Printed by DRAUGAS, Chicago, IL 60629.

TAUTOS ŠVENTĖ

Genė Kreipavičiūtė

Lietuva, Lietuva ...
Grižo LAISVĖS diena!
Skamba giesmės, varpai
Atgimo aušroj.

Ašarėlėj tyroj –
Tavo amžių takai:
Tu – sesutės daina;
Tu – motulės malda.

Kaip gyvybė – brangi.
Tavo džiaugsmas – žiedais,
Tavo skausmas – randais
Pasilieka širdy –LIETUVA!

KAS PRIVERTĖ TIDALIĄ JUOKTIS?

Aborigenų pasaka

Iš anglų kalbos vertė red.

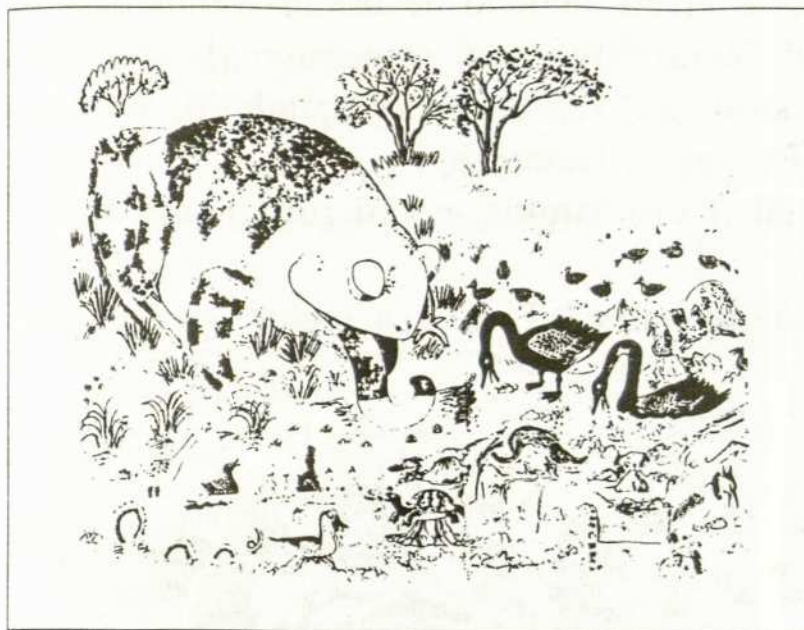
Centrinėje Australijoje gyvena ypatingos varlės, kurios atlaiko didžiausius karščius ir sausros mėnesiais gali išbūti be vandens. O paslaptis ta, kad lietingais laikotarpiais jos prisigeria tiek daug vandens ir pasidaro apvalios kaip sviediniai. Paskui jos giliai įsirausia į žemes ir taip išbūna iki vėl kito lietingo laikotarpio.

Galbūt ši pasaka yra Australijos aborigenų protėvių apie Tidaliką ir kaip jis išgėrė viso pasaulio vandenį.

Aborigenai praeitį vadina Svajonių, Sapnų laikais (Dreamtime).

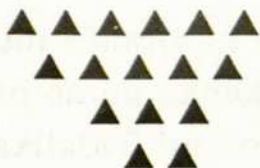
Svajonių laikais gyveno milžiniška varlė, vardu Tadalikas.

Vieną rytą jis atsikėlė ir pats sau sako:

— Oi, kaip aš ištroškęs! Aš dabar galėčiau visą ežerą išgerti.

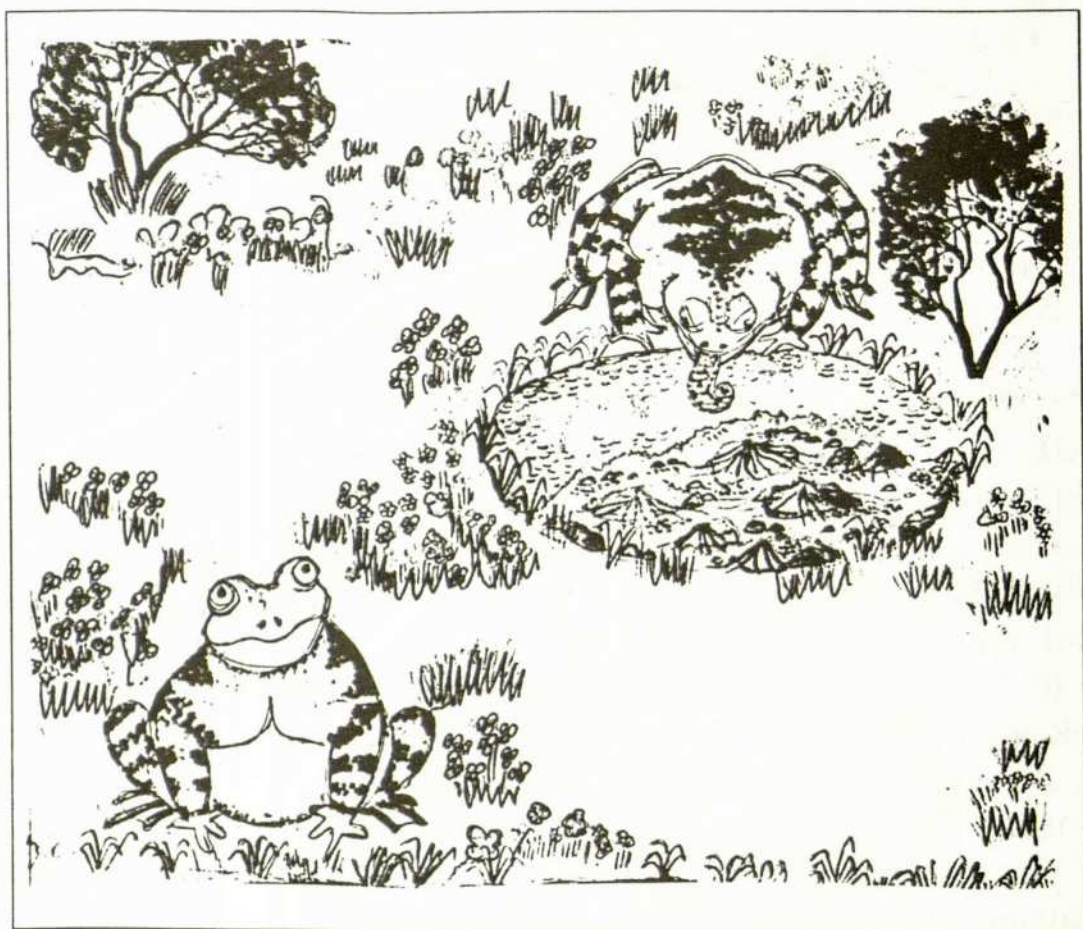
Tidalikas pradėjo šokuoti ir ieškoti ežero. Pagaliau netrukus jis prišokavo didžiulį ežerą. Ežere nardė žuvys ir kitokie gyviai. Ančių ir gulbių šeimynėlės mokė savo vaikučius plaukyti, mandrai ištiesę kaklus vaikščiojo gandrai. Visa paežerė buvo pilna įvairios gyvybės. Tadalikas prišoko prie ežero ir ėmė godžiai gerti. Jis gėrė iki kol visą ežerą ištuštino. Tiktai ir viso ežero vanduo nenumalšino jo troškulio. Tidalikas nutarė ieškoti daugiau vandens. Jis prišokavo upę ir išgėrė visą jos vandenį, bet ir vėl jam nebuvo gana. Toliau jis išgėrė upelio, šaltinio vandenį, bet ir to jam buvo per mažai. Taip jau stipriai išsipūtęs ir sunkiai šokuodamas, Tidalikas visą dieną šokavo, vis ieškodamas vandens ir kur tik suradęs mažiausią balutę, tuštino ją iki paskutinio lašo. Iki vakaro Tidalikas jau buvo išgėręs visą krašto vandenį. Nuo vandens jis buvo taip išsipūtęs, kad jau negalėjo ant kojų išsilaikyti ir jautėsi labai pavargęs. Nukrito jis po medžiu ir laimingas užmigo.

Sekantį rytą visame krašte nebuvo nė lašelio vandens. Visos upės buvo sausos, visi ežerai buvo tušti ir nebuvo vandens šaltiniuose. Medžių lapai, kaitinami karštų saulės spindulių, susitraukė ir nulinko. Išdžiuvo visos gėlės laukuose.

Paukščiai, žvėreliai ir visi kitokie gyviai rimtai susirūpino ir klausinėjo vienas kitą:

— Ką mes dabar darysime? Tidalikas išgėrė viso pasaulio vandenį?

— Viena dalyką mes tik galime padaryti, — ramiai pasakė senas protingas meškėnas, — mes turime priversti Tidaliką juoktis.

Žvėrys susimąstė. Jie nesuprato meškėno.

Tada protingasis meškėnas jiems paaiškino:

— Mes turime prajuokinti Tidaliką. Kai jis juoksis, tai iš jo

burnos išbėgs visas mūsų krašto vanduo.

Visi jam pritarė ir nutarė eiti ieškoti Tidaliko. Rado jį gardžiai bemiegantį. Žvėrys vienas po kito ėmė jam sakyti įvairius juokus.

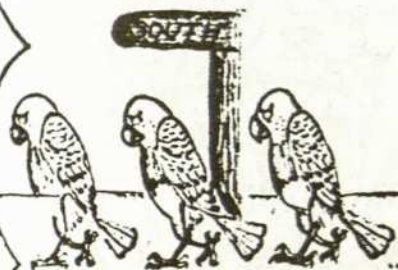
Kodėl bitės ūžia?

Todėl, kad jos nežino žodžių.

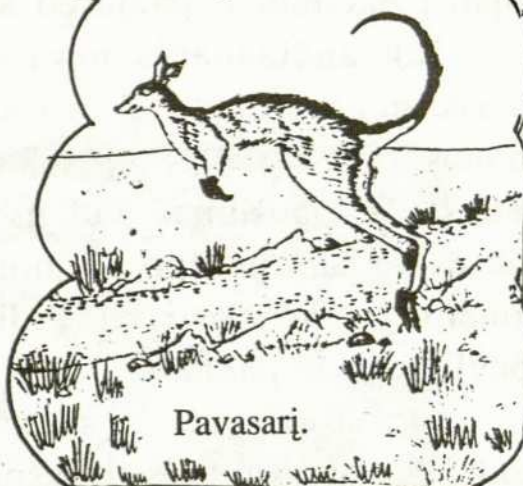
Tidalikas visai nekreipė dėmesio į jų juokus ir nesijuokė. Tada žvėrys pradėjo daryti

Kodėl paukščiai skrenda į pietus?

Todėl, kad per toli eiti

Kada upelis, kaip kengūra?

Pavasari.

įvairias grimasas, bet Tidalikui ir tas nebuvo juokinga. Žvėrys bandė viską: šokinėjo vienas per kitą, vertėsi kūliais, šoko juokingus šokius, bet Tidaliko negalėjo niekaip prajuokinti. Paukščiai dainavo juokingas daineles, bet Tidalikui nebuvo juokinga, jis nesijuokė.

Ką pelė sako, kai išsilaužia dantį?

Sudie, sūri!

Giliai po žemėmis savo urve, ramiai miegojo ančiasnapis. Staiga iš miego jį pažadino didelis triukšmas. Ančiasnapis nutarė išlįsti į paviršių ir pažiūrėti kas ten dedasi?

Juk ančiasnapis nepriklauso jokiems žvėrimis — jis nei žvėris, nei paukštis. Jis turi kaip meškėno kailius, bet jo kojos ir snapas kaip anties. Jis plaukia kaip žuvis vandenyje, bet kaip gyvatė deda kiaušinius. Tad jis atsiskyręs vienas gyvena savo urve. Tik dabar jam parūpo sužinoti kas ten per triukšmas, kas atsitiko? Tuneliu jis išslinko į viršų. Jis atsidūrė kaip tik prie pat Tidaliko, todėl jis jo ir paklausė:

— Atsiprašau, — sumurmėjo jis, — aš bandau miegoti, bet kodėl čia toks didelis triukšmas?

Tidaliko akys iš nuostabos dar daugiau išsprogo ant kaktos.

Jis savo gyvenime nebuvo matęs tokio keisto padaro. Jis pradėjo šypsotis ir keli vandens lašai nukrito iš jo burnos. Paskui Tidalikas ėmė dar daugiau juoktis. O, ir kaip smarkiai juokėsi! Visai be sustojimo. Jis tiesiog ėmė plyšti iš juoko.

Iš jo burnos pradėjo lietus vanduo. Ištekėjo visi ežerai, šaltiniai ir upeliai. O Tidalikas vis dar juokėsi.

— Gera! prajuokinai, ančiasnapi, — pasakė jam meškėnas.

— Ačiū tau, prajuokinus Tidaliką, — pasakė visi žvėrys.

Vėl sužaliavo visa žolė, Vėl sužydėjo visos gėlės. Atsigavo visi gyviai ir žvėrys. Visi galėjo gerti vandens kiek tik norėjo. Vandens buvo pilni ežerai ir upeliai. Vinguriavo upės ir tryško šal-

tiniai. Vanduo sugrįžo į visą kraštą.

Po Tidaliko daugiau nebuvo tokių milžiniškų varlių Australijoje. Tiktai mažos pasiliko. Tiktai jos kaip ir Tidalikas gali prisipildyti vandens tiek, kad užtektų joms iki kito lietingo laikotarpio.

V ŽODŽIAI

Šokuoti — šokant eiti

Mandriai — išdidžiai

Godžiai — daug norintis valgyti, gerti

Nenumalšino — nenuramino savo noro gerti, valgyti

Grimasa — veido iškreipimas

Padaras — kas padaryta, sukurta

BE TĖVIŠKĖLĖS MAN TAMSU

Leonardas Žitkevičius

Nusėtas kelias akmenėliais
Kiek akmenėlių, tiek varų ...
Tai kelias mano tėviškėlės
Be tėviškėlės man tamsu.

Gal ten vargeliai taip ten žydi,
Kiek akmenėlių, tiek varų ...
Vargelių niekas nepavydi
Be tėviškėlės man tamsu.

Šalele, ašaroms šlakstyta,
Kiek akmenėlių, tiek varų!
Kur tėviškėlę rasiu kitą,
Jei ten vargelių taip gausu?

Nušviesk, saulele, jos dirvoną,
Kiek akmenėlių, tiek varų ...
Geltoną, žalią ir raudoną
Išsirinkau sau iš visų.

(Varsa — spalva)

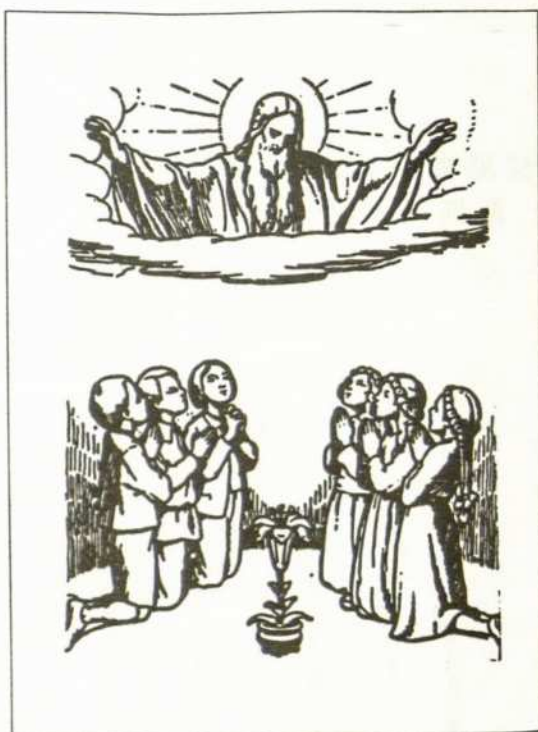

PELENŲ DIENA

Vytė Nemunėlis

Pelenais pabarstę galvas,
Ir jaunieji, ir seni
Nusilenkia prieš altorių,
Tyliai dangų meldami:

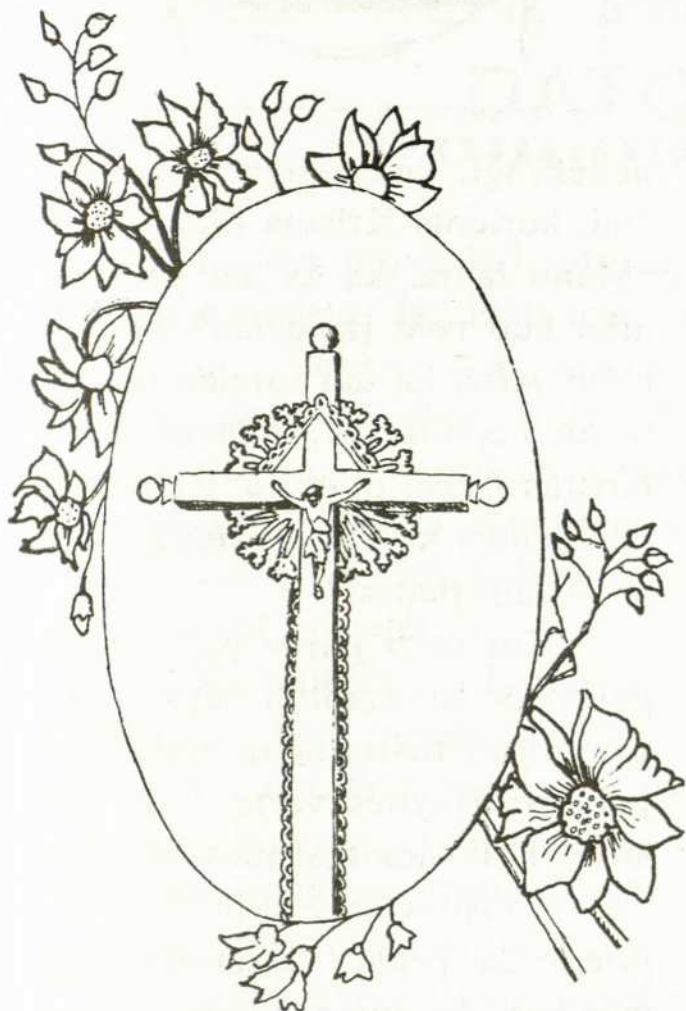
–Dieve, Dieve, tik dulkelės,
Mažos dulkės mes tiktai.
Tu, Kuris už mus kentėjai,
Saugok mus ir glausk tvirtai.

Kad gyvenimo gavėnią
Baigę žemėj be vargų,
Švęstumėm dangų Velykas
Tarp šventųjų angelų.

RIMTIS IR SUSIKAUPIMAS

Iš kunigo J. Marcinkaus knygos "Mes alkstame Dievo"

Gavėnia didžios rimties ir susikaupimo laikas. Gavėnei tinka Šv. Rašto žodžiai: "Štai dabar malonės metas, štai dabar išganymo diena" (L. Kor. 6, 2). Gavėnios rimtis yra labai svarbi mūsų dvasios gyvenimui, todėl reikia save tinkamai paruošti tai rimčiai sutikti. O tai padės Pelenų dienos gilus susikaupimas.

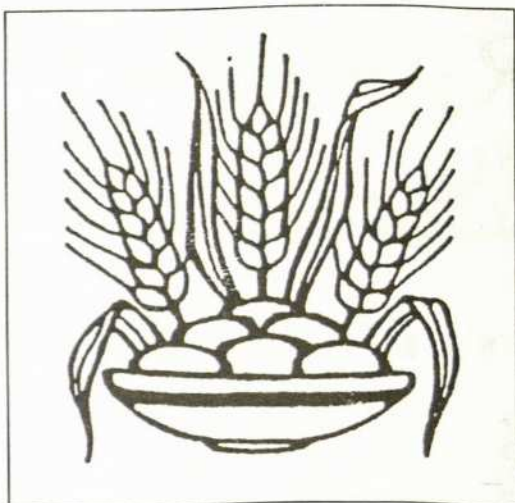
Tiesa, liūdna ši Pelenų dienos mintis: "Atmink, žmogau, kad dulkė esi ir į dulkes pavirsi", bet reikšminga. Kai tariant šiuos žodžius, ant tavo nusvirusios galvos bus užberta pe-

lenų, tu suprasi, kuo baigiasi gyvenimas ir ką jis duoda.

Gavėnia — tai Kristaus kančių laikas. Mintys apie Kristaus kančią daugeliui šventųjų padėjo įveikti savo ydas ir silpnybes. Hiacinta vienu pažvelgimu bei mintimi apie kenčiantį Kristų nugalėtušybę. Pranciškus Asižietis graudžiai apgailestauja, apmąstydamas Išganytojo kančią. Gotfidas atsisakė nešioti Jeruzalės

karaliaus aukso karūną vien todėl, kad Išganytojas nešiojo erškėčių vainiką. O šv. Klara sakydavo: "Ar gali žmogus dėl savo vargų dejuoti, žiūrėdamas į kabantį ant kryžiaus ir krauju apsi pylusį?"

Ar galėsime abejingai praeiti pro kenčiantį Kristų? Ar ir mes būsime tokie

nedėkingi, kokie buvo jo tautiečiai, kuriems Kristus liūdnai tarė: "Mano tauta, ką aš tau padariau, arba kuo tave įžeidžiau? Atsakyk man! Arba ką dar turėjau padaryti, ko nepadariau?!" Nelauk, kad Kristus į tave prabiltų. Žiūrėk, Jis neša sunkų kryžių ir žvelgia į tave, ar tu Jam padėsi?

Kai tavo galva pabarstome pelenais, tu pradedi suprasti šio gyvenimo tuštumą ir neįkainuojamą amžinybės vertę. Tegu tavo širdy kyla nenugalimas pasiryžimas: "Viskas amžinybei!" O kas prie to dar pridės didžiausius Kristaus kančios apmąstymus, būsi save tinkamai nuteikęs Gavėnios rimčiai, kuri tavo dvasiai duos daug naudos.

KOVO MĖN. SVARBIAUSIOS DATOS ■■■■■■■■■■

Naujausiame mūsų kalendoriuje kovas vėlgi reikšmingas ypatinga data. Tai 1990 metų kovo 11-oji, kai Respublikos Aukščiausioji Taryba visais balsais priėmė Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo aktą. Bolševikinės okupacijos sąlygomis paskelbta Lietuvos Nepriklausomybė, atkuriant Lietuvos valstybingumą, sutelkė tautą žūtbutinei kovai dėl laisvės, ir vos metams tepraėjus Lietuva pakilo iš istorijos pelenų. Pakilo, anot poeto, gyvent ir žydėt.

Šv. Kazimieras yra Lietuvos žemės sūnus, karaliaus Jogailos vaikaitis, ilgai buvęs vienintelis (paskelbtas 1602 m.) lietuvis šventasis ir Lietuvos, ypač jaunimo, globėjas, gimęs 1458 m. spalio 3 d. ir miręs 1484 m. kovo 4 d. Palaikai ilsisi sidabriniam karste puošnioje Vilniaus Arkikatedros, jo vardu, koplyčioje, kurioje visada gausu maldininkų ir lankytojų.

Keturiasdešimties kankinių diena yra minima kovo 10 dieną. Šią dieną Bažnyčios liturgijoje yra minima grupė kankinių IV a. atidavusių gyvybę už Kristaus mokslo išpažinimą.

Kovo 10 d. mes minime Juozapines — tai Marijos sužadėtinio ir Jėzaus Kristaus žemiškojo globėjo šventė.

Kovo 25 d. mes minime Viešpaties apreiškimą šv. Mergelei Marijai.

Leonardas

Žitkevičius

VĖL ŽYDI TĖVIŠKĖJ ALYVOS

Vėl žydi tėviškėj alyvos.
Ir vėl pavasaris puikus.
Vėl grįžo gėlės, gėlės gyvos
Į savo mylimus laukus.

O ten aukštai už debesėlių,
Kur nēr pavasario gėlių,
Pulkai gražuolių sniegulėlių
Užmigo saldžiu miegelio.

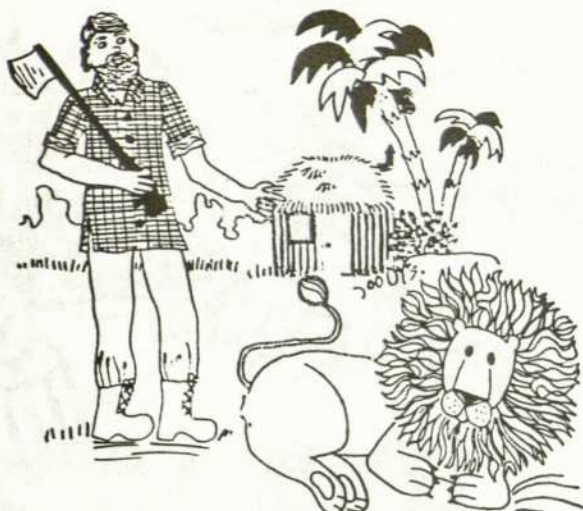
Užmigdė jas gerasis Dievas
Šaltam žiemužės patale,
Kad dobilėliai puoštų pievas,
Kad būtų žemė vėl žalia.

Ir kad paukštelių sutartinės
Linksmi skambėtų lig rudens.
Kai bus jau šalnų rytmetinės
Ir vėjai plaukus mums kedens.

ŽMOGUS IR LIŪTAS

Pasaka

Po girias vaikščiojo žmogus. Vaikščiodamas liūtą sutiko. Du galiūnai susitiko: vienas girių viešpats, o kitas — kaimų ir laukų valdovas.

Tarp tokių ponų niekad taikos nebus, tą visas pasaulis žino.

Juodu tuoj susipyko. Žmogus, pažinęs liūtą, tuoj iš pik-tumo jį velniu pavadino ir supykęs jis sviedė į liūtą kirviu, kuriuo jis medžius kirto. Kirvis krisdamas sužeidė liūtui ko-ją.

Po kiek metų vėl buvo Dievo taip lemta, kad jie ir vėl susitiko. Žmogus tylėjo ir liūtui nieko nesakė. O liūtas, prisiminęs pirmąjį jų susitikimą, sako žmogui:

— Žinok gerai, valdove galingasis, kad neteisingai pasakytas žodis yra daug piktesnis už kirvį. Žaizdos skausmą man tavo padarytą užmiršau, nors ir daug kentėjau. Bet pik-to žodžio, kuri man pasakei — kol mirsiu neužmiršiu. Tu jo neatsimeni, nes tau neskaudėjo ir tu jį užmiršai.

(Blogas žodis iš burnos išlekia paukščiu, bet grįžta at-gal — drambliau).

PAVASARIO DŽIAUGSMAS

O pavasari mielas,
Kaip gerai, kad tu jau čia.
Atėjai paguosti žmones
Saulute skaisčia, šilta.

O pavasari saulėtas,
Jau pažadinai visus.
Mano žemė vėl gėlėta.
Rytas toks gaivus, šviesus.

O pavasari žaliasis,
Tu per Lietuvą eini.
Žydi pievos, skamba rasos —
Tėviškėlę dabini.

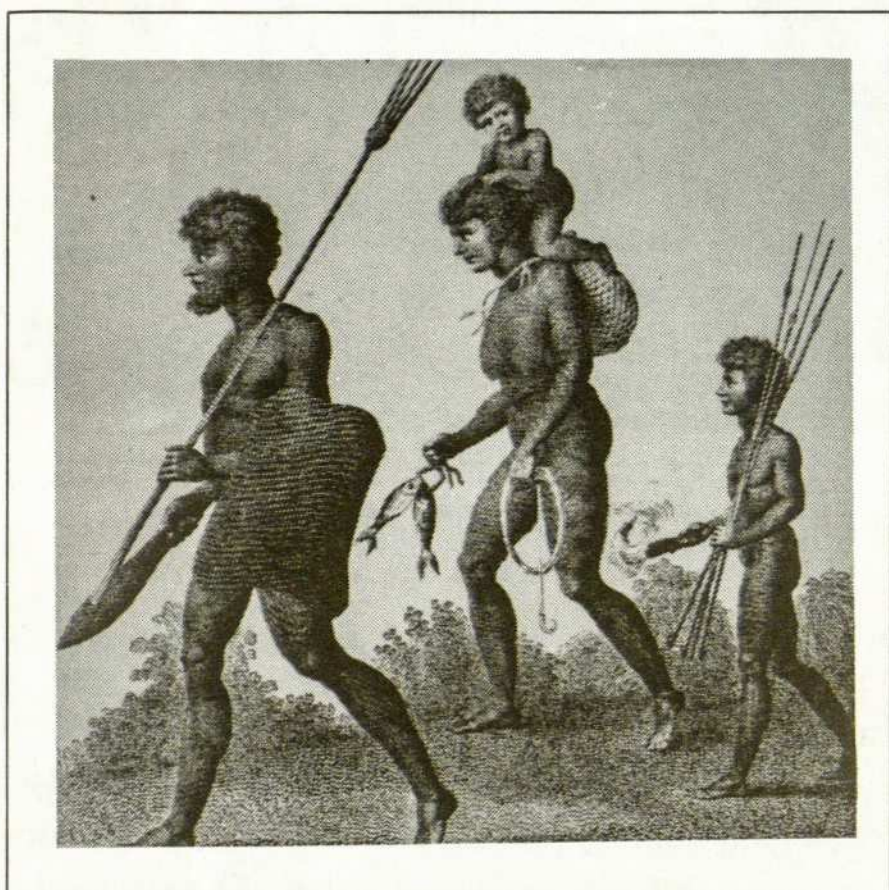
O pavasari gražusis,
Kaip smagu tave matyt.
Ir pagarbinus Kūrėją,
Gegutėlės paklausyt.

Janina Barišauskaitė

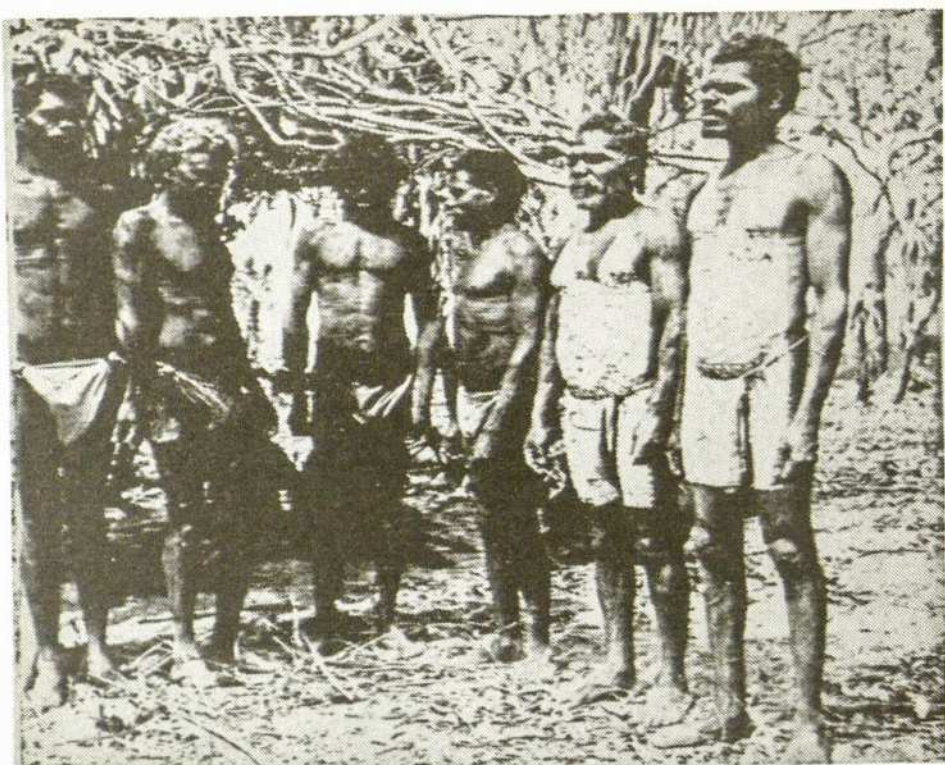

ABORIGENAI

Tai pirminiai žmonės, kurie apsigyveno Australijos žemyne prieš 30.000 ir 40.000 metų. Aborigenai lotyniškai reiškia “origine” — iš pradžių, graikai juos vadina “autochtonais” t.y. čiabuviai, senieji šalies gyventojai.

Antropologai ir archeologai galvoja, kad maždaug prieš 150.000 metų ledynmečio laikotarpiu, žmonės traukėsi į Pietų Azijos ir Indijos kraštus. O vėliau ledynams plėtojantis, jie

perėjo į Australijos žemyną, nes tuo metu okeano vandens lygis buvo nukritęs 500 pėdų žemiau dabartinio lygio ir žmonės galėjo pereiti iš vieno žemyno į kitą. Po paskutinio ledynmečio vandens lygis vėl pakilo ir taip nuo Australijos atsiskyrė Naujoji Gvinėja ir Tasmanija. Australijos kraštas liko visiškai izoliuotas nuo kitų kraštų. Tad ir nenuostabu, kad aborigenai ilgus metus gyveno pirmykščio žmogaus gyvenimą. Aborinenu religija yra Svajonių (Dreaming) religija. Jie yra sukūrę įvairių mitų iš praeities laikų ir vadina tuos laikus Svajonių laikais (Dreamtime). Pagal jų mitus, kad kada dar visas pasaulis neturėjo jokios formos, tada iš okeano išėjo Warramurrungudi, moters pavidale. Ji sukūrė žemę ir žmones, o kitų gyvulių dvasios sukūrė akmenis,

kalnus ir gėles. Aborigenams ji paskyrė prižiūrėti žemę. Jie sako, kad žemė jiems nepriklauso, o jie priklauso žemei. Todėl aborigenai niekad nesirūpino žemės nuosavybės klausimais ir nenustatinėjo jos sienų.

Aborigenai tiki, kad pirminių žmonių (amangu) dvasios gyvena tarp jų žemėje (manta). Jie jiems pasako kaip gyventi kartu ir kaip naudotis žeme, nepažeidžiant jos. Aborigenai gyveno labai primityvų gyvenimą. Jie vertėsi medžiokle, žuvavimu, rankiojimu įvairių augalų. Vartojo neolito (vėliausio akmens amžiaus laikotarpio) akmeninius įrankius, Svarbiausi ginklai buvo bumerangai, vėzdai (lazdos), ietis ir lankas su strėlėmis. Gyveno palapinėse pastatytose iš šakų. Jose aborigenai laikė tik reikalingiausius daik-

tus, nes jie dažnai kilnojosi iš vienos vietos į kitą. Vienoje vietoje pagyvendavo šešis mėn., o kartais tiktai savaitę. Nesilaikė jokių sanitarinių priemonių ir, kai jau buvo aplinkui nepakenčiama smarvė, jie keldavosi į kitą vietą. Aborigenai gyveno nedidelėmis gentimis. Visi aborigenai priklauso skirtingoms gentims ir kiekviena iš jų kalba skirtingomis kalbomis. Priskaičiuojama arti 500 skirtingų genčių.

Susitikus kelioms gentims, jie pasitinka vieni kitus su įvairiomis ceremonijomis. Kiekviena gentis turi savo pavadinimą, kuris ir nusako jų kalbą. Į kiekvieną gentį įeina šeimos nariai: vaikai, tėvai ir seneliai. Jų šeimos yra porinės, patriarchalinės (susijusios su gimine, visuomene), bet pasitaikė ir grupinių santuokų. Kiekviena gentis gyvena tam tikroje teritorijoje ir tiki, kad šias žemes jiems paskyrė jų protėviai

.....

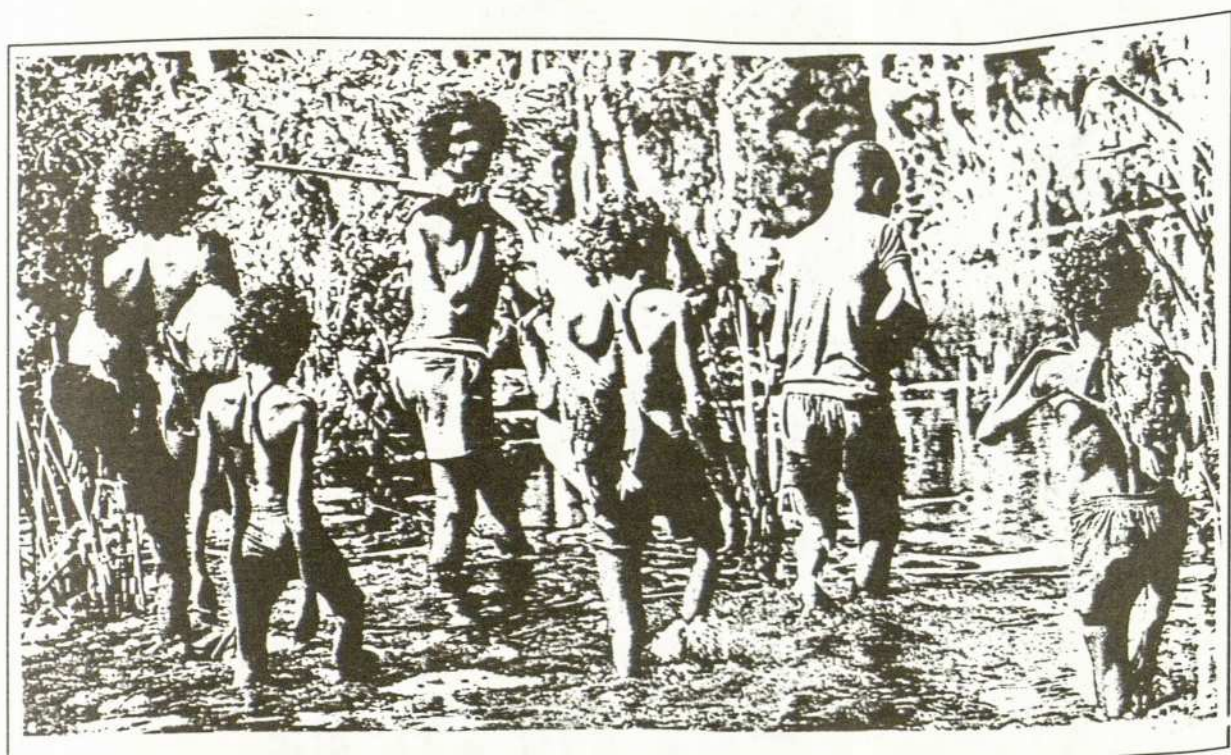
(ngura). Jų pareiga prižiūrėti tas šventas protėvių vietas. Kiekviena gentis mokė savo vaikus apie protėvių gyvenimą, pasakojo įvairius mitus, mokė dainų ir šokių, aiškino vaikams apie jų specialią teritoriją.

Aborigenai neužsiiminėjo žemdirbyste. Jie tik rinko įvairias **A**šaknis, vaisius, vaistažoles. Moterys ir vaikai rinko maistą. Vyrai medžiojo. Dažnai jie padegdavo laukus, kad vėl iš naujo užaugtų naujas derlius. Aborigenai valgo įvairius vabzdžius, medaus skruzdėles (tjala) ir kitokius gyvius. Jų skanėstas yra supuvusiame medyje surasti vikšrai, kuriuos jie paskruzdina laužo karštuose pelenuose. Viena gentis su kita dalijasi maistu. Aborigenai buvo patenkinti savo gyvenimu. Jų vaikai jautėsi saugūs ir mylimi. Jie žinojo, kad jais rūpinasi kiekvienas genties narys. Visus suaugusius savo šeimos narius jie vadino tais pačiais vardais, kurie buvo naudojami jų motinai ar tėvui. Taip, kad jie visi priklausė vienai didelei šeimai.

Aborigenai neturi rašto, tad nei knygu. Vaikai mokosi viską iš suaugusiųjų. Ant akmens uolų yra išlikusių labai gražių aborigenų piešinių, kuriuos jie piešė organiniais dažais sumaišytais su suodžiais ir pelenais. Vyriškumo (wati) amžių pasiekus, jie išdažydavo įvairiais dažais savo kūną. Tai buvo labai svarbi vyriškumo ceremonija. Taip pat specialios ceremonijos yra pravedamos ir mergaitėms, įvedant jas į merginos (kunka) amžių.

1770 metais į Australiją atvyko kapitonas James Cook. Jis tvirtino, kad šalis priklausanči Britanijos karaliui. Šiuo klausimu jis turėjo atsiklausti aborigenų, bet jis jų net neatsiklausė. Taip 1788 metais britų valdžia pradėjo siųsti į Australiją laivus su įvairiais nusikaltėliais. Aborigenai stebėjo žiaurų britų elgesį. Jie matė, kaip britai plakė botagais žmones ir žmonės grandinėmis pririšti turėjo dirbti jiems. Britai vis dau-

giau plėtojosi aborigenų žemėse ir jie buvo priversti vis toliau trauktis. Aborigenai pradėjo kovoti už savo teises. Britai už kiekvieną nukautą baltą žmogų, užmušdavo dešimt aborigenų. 1835 metais britai vienintelį kartą bandė nupirkti iš aborigenų žemę. Per 80 metų Australija buvo savotiška nusikaltėlių kolonija. Tik 1868 m. nusikaltėlių trėmimas buvo sustabdytas. Britai įkūrė pirmąjį miestą Sydnėjų.

Nauji ateiviai vietinių gyventojų tarpe praplatino alkoholizmą, įvairias ligas, pakirto jų fizinį ir moralinį atsparumą. Tūkstančiai aborigenų pradėjo mirti. Ramūs Tasmanijos gyventojai jau visiškai išnyko. Atrasti Australijoje aukso laukai, dar labiau pradėjo traukti europiečius. Aborigenai nesuprato naujų ateivių ir nauji ateiviai nesuprato aborigenų. Misionieriai bandė aiškinti aborigenams apie religiją, norėjo juos iš-

• • • • •

mokyti darbų ir kad pradėtų dėvėti rūbus. Misionieriai padarė juos labai nelaimingais. Jie prarado savo žemes. Valdžia privertė juos gyventi rezervatuose.

Australijos Premjeras ministras 1975 m. grąžino Gurindji žemę jos genčiai. Sekančiais metais dar kai kurios žemės buvo grąžintos aborigenams. Valdžia pradėjo skirti daugiau dėmesio į aborigenų reikalavimus.

Aborigenai didžiuojasi savo kilme ir istorija. Jie nenori užmiršti savo ceremonijų ir Svajonių laiko įstatymų. Specialiose aborigenų mokyklose vaikai mokosi skaityti ir rašyti angliškai, bet šalia to jie studijuoja savo tautos praeitį ir mokosi visų ritualinių apeigų. Visi Australijos aborigenai veikia šiandien išvien ir kartu kovoja už savo teises. Daugelis baltųjų pritaria aborigenų teisėms ir palaiko juos. Valdžia atidavė aborigenams daugiau žemių, kurių niekas iš jų atimti negali.

MOKINIAI

Vytė Nemunėlis

Ne gegutė ten kukuoja
Sau miške linksmai "ku kū",
Tai mokyklon suplasnojo
Mūsų šimtai vaikų.

Ne kregždutės ten skardena
Po kiemelį "vyt, vyt, vyt",
Tai vaikai kits kitą gena
Susirinkę čia laisvi.

Kai "dzin, dzin" šaukiąs skambutis
"Klasėn! Klasėn!" — suskambės.
Ir broliukai, ir sesutės
Savo suole jau stovės.

"Dieve, darbą mūs laimink ..."
Iš krūtinių plauks malda, —
"Mūs miestus ir mūsų kaimus
Tegloboja taikos ranka ..."

BRANGI "EGLUTĖ"

Sveikinu Tave su šv. Kalėdomis ir Naujaisiais metais. Tu man labai patinki! Aš labai dėkinga tetai Audronei Užgirienei, kad prenumeruoja man "Eglutę". Dabar aš skaitau Tavo visus žurnalėlius. Man ypač patinka: juokų maišelis, ar žinai ir, žinoma, pasakos.

Aš aišku, negaliu sakyti, kad man nepatinka kiti skyriai, bet labiausiai patinka šie.

Aš labai laikiu šv. Kalėdų, Kūčių ir Naujųjų metų. Man labai patinka puošti eglutę visokiais gražiais žaisliukais. Mano tėvelis drožia iš medžio visokius gražius daiktėlius. Jis dėl eglutės išdrožė visokių angeliukų, saulučių ir pan. Aš darau girliandas iš popieriaus, mamytė — iš vatos. Ji dar kepa sausainiukus. Juos mes taip pat kabiname ant eglutės. Mano sesytės kabina obuoliukus, riešutukus, saldainiukus. Jos dar iš šiaudų padaro visokių paukštukų ir mes juos taip pat kabiname ant eglutės.

Dabar Lietuvoje nėra beveik sniego, bet labai šalta. Tik kartais truputį pasninga. O man taip liūdna, kad nėra sniego. O jeigu iki Kalėdų neprisnigs, tai kokios tada šv. Kalėdos be sniego?

Radvilatė Morkūnaitė, 10 m.

GANDRAI

Ant daugelio Lietuvos stogų galima pamatyti didelių lizdų. Tai yra gražių gandrų lizdai. Daugelis gandrų kiekvienais metais sugrįžta į tą patį lizdą.

Vienas gandras pasilieka lizde pasaugoti gandrūkus, o kitas skrenda ieškoti maisto. Kai šis vėl sugrįžta, labai keistas ir gražus dalykas atsitinka. Jie abu pradeda kalenti snapais, tarsi vienas kitam atsakydami. Tada gandrai vienas kitam nusilenkia. Jie pradeda sukti savo kaklus į priekį, atgal ir aplinkui. Taip gandrai vienas su kitu susikalba, nes jie neturi jokio balso.

Gandrai visą vasarą praleidžia gyvendami ant stogo, bet vos tik šaltos dienos prasideda, jie susitinka laukuose. Tada pirma jaunieji, nors jie ir nežino kelio, o po jų vyresnieji, išskrenda į Afriką.

Lietuviai visados tikėjo, kad gandrai neša laimę, todėl nuliūsta, kai jie išskrenda.

Deimantė Žukaitė, Indiana

MANO KATĖ

Aš savo katiną pavadinau Murka. Jam patinka miegoti. Jis neina į lauką. Jis mėgsta žuvis.

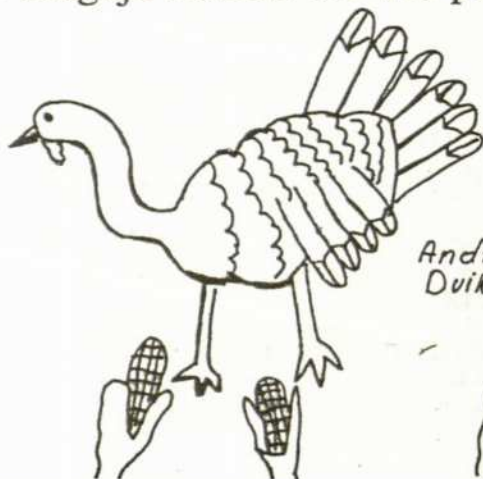
Vija Underytė, 6 m.
Detroito "Žiburio" mokykla.

ŠUNYS

Šunys yra draugiškiausi gyvuliai, todėl visi juos vadina geriausiais žmonių draugais. Šunų yra įvairių spalvų ir įvairiausių rūšių. Šunys turi keturias kojas. Vaikai mėgsta žaisti su šunimis. Yra šunų sargų, jie saugoja namus. Jie yra pikti ir jie

nemėgsta žaisti. Specialiai išmokyti šunys vedžioja aklius ir padeda kitiems invalidams.

Alina Meilytė,
ČLM 3 sk. Čikaga

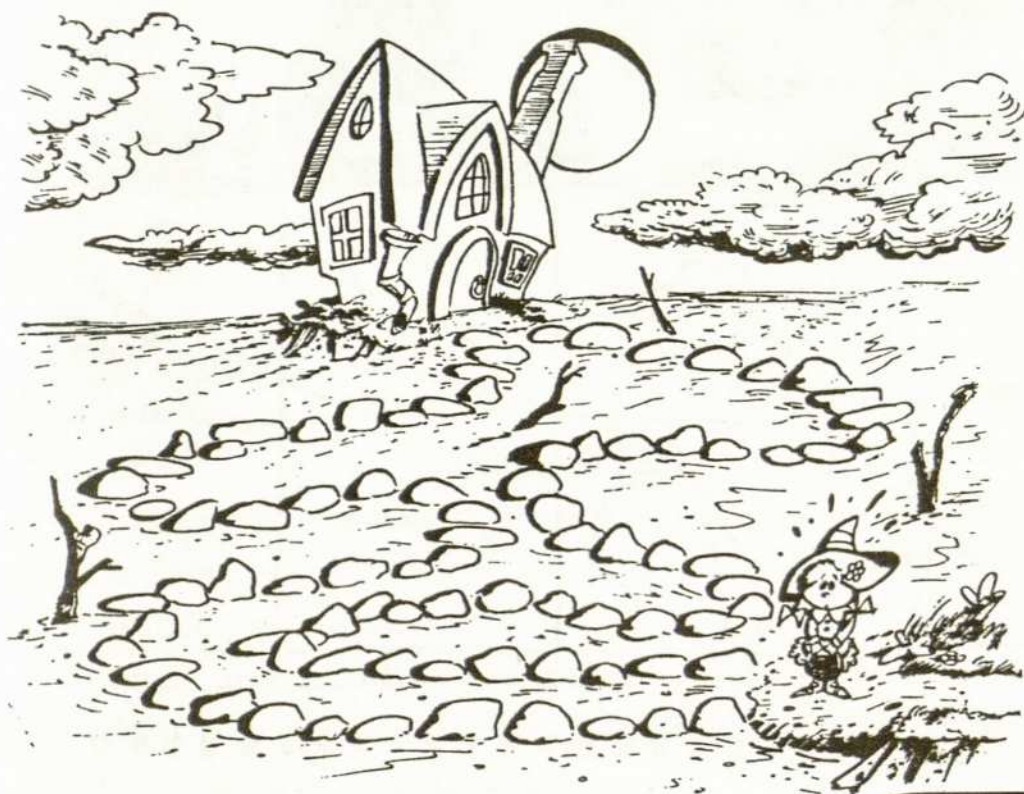

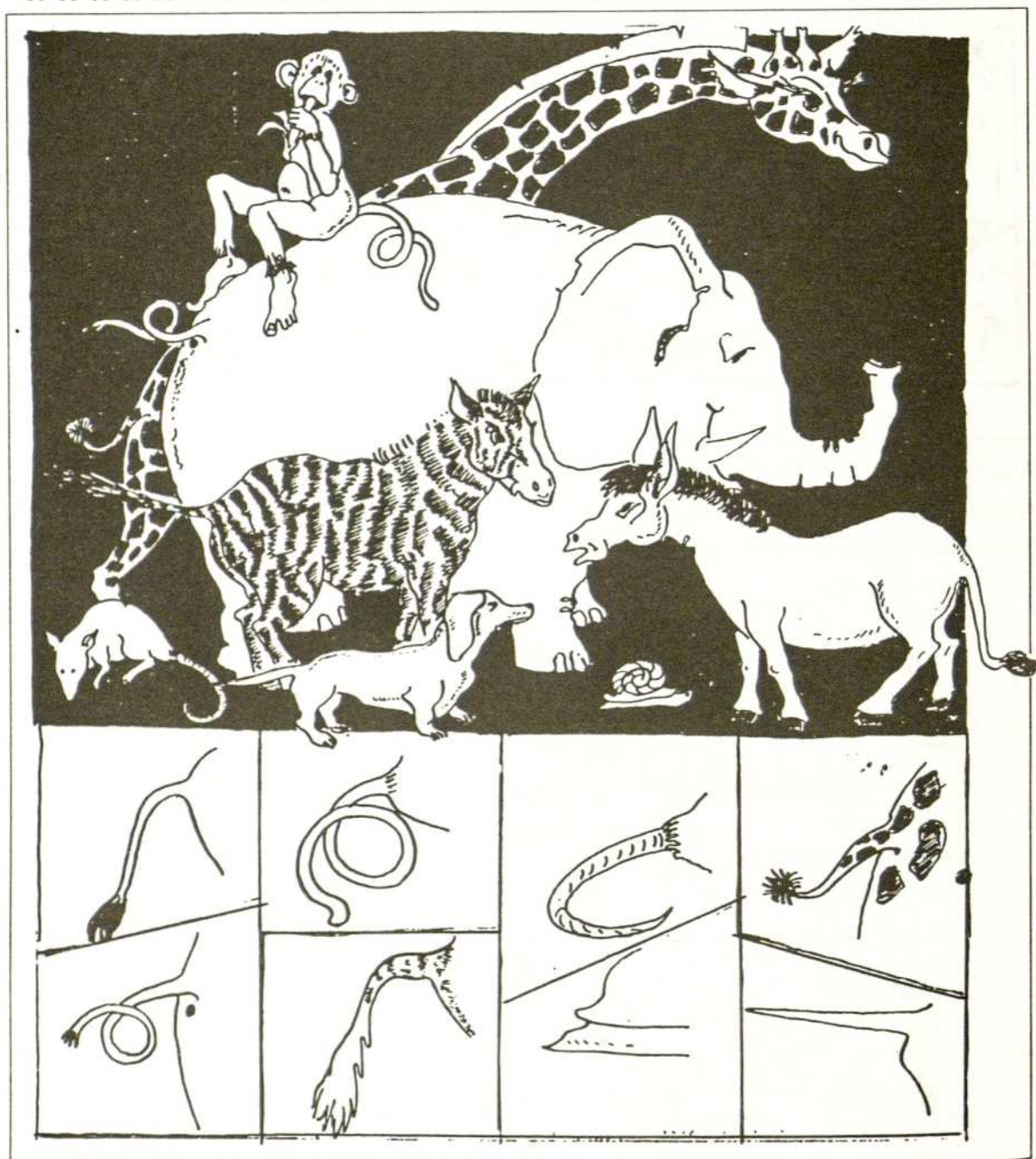
Surask kokios klaidos yra padarytos antrame paveiksle.

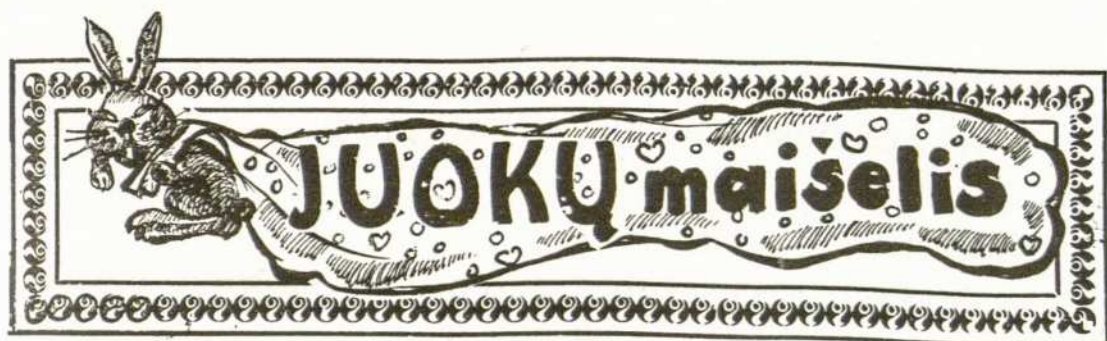

Mažoji Onutė niekaip negalėjo nuspręsti, kuriuo keliu eidama greičiau pasieks pasakų namelį. Tu gali jai padėti: suskaičiuok akmenukus ir sužinosi, kuris takelis yra trumpiausias. *Nupiešė Ramūnas Gražulis*

Kurio gyvūno kokia uodega?

Kalba vaikui

Laukuose darbymetis. Visi dirba. Tik Andriukas, nieko neveikdamas, spokso į akmenį. Senelis jo klausia:

— Kodėl tu, Andriuk, tinginiauji?

— Aš tikrinu, ar teisingas posakis:
darbymetyje ir akmuo kruta.

Studentas atvyko į paskaitas visą valandą pavėlavęs. Jis buvo visas sutvarstytas. Dėstytojas rūščiai paklausė:

— Kodėl vėluojate?

— Aš ... aš iškritau iš penktojo aukšto.

— Negi visą valandą kritote?

Tu ir vėl pavėlavai į pamokas, Jonai!

— Taip, ponas mokytojau, aš pramiegojau.

— Dieve mano, tu dar ir namuose miegi ...

Viena šeima įsisūnijo mažiuką kiną. Po to abu pradėjo mokytis kinų kalbos.

— Tai labai sunki kalba, — įspėjo juos mokytojas, — Kodėl jūs norite ją išmokti?

— Matote, mes įsisūnijome mažiuką kinų vaikutį, — sako ponias. — Jam jau suėjo metukai, greitai pradės kalbėti. Taigi mes norėtume suprasti, ką jis sako ...

Mokinys:

— Aš nesutinku, kad mano šitas egzaminas yra tik nulinis.
vertas.

Mokytoja:

— Aš sutinku su tavim, bet žemesnio pažymio nėra.

Jonas:

— Valio! Mokytoja sakė, kad šiandien mes turėsime egzaminą ar lys, ar giedra diena bus.

Laura:

— Ir ko tu džiaugiesi?

— Šiandien sninga, — atsakė Jonas.

Tėvas:

— Ar tu paėmei vonią šiandien?

Sūnus:

— Ne, aš nepaėmiau. Ar ji dinga?

— Šuo – žmogaus draugas, — aiškina mokytojas.

— Sakykite, vaikai, ko mes iš šuns galime pasimokyti?

— Loti, ponas mokytojau! — atsakė Petriukas.

Mama varto “Eglutės” žurnalą ir sako savo penkerių metų dukrelei:

— Vis mažiau ir mažiau “Eglutėje” mokinių rašinėlių.

— Gal vaikai nemoka rašyti? — pasakė dukrelė.

— Bet jie galėtų papaišyti.

— Tikriausiai nemoka lietuviškai paišyti, — paaiškino dukrelė.

PATARLĖS

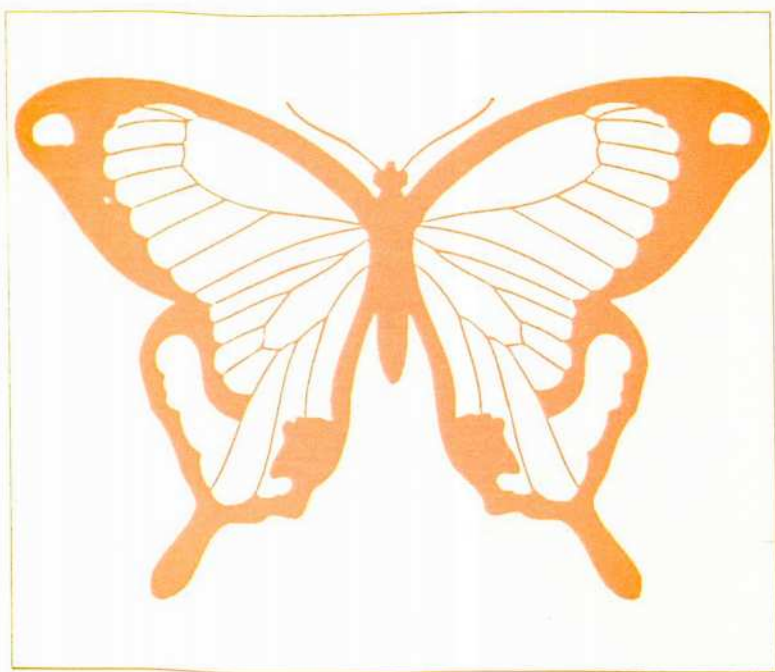

Ant svetimo arklio netoli tejosi.
Daug yra imančių, bet mažai duodančių.
Geriau dorai mirti, negu nedorai gyventi.
Geriau skriaudą patirti, negu ją daryti.
Gardesnė duona prakaituota, negu pyragas dovanotas.
Kas ieško, tas randa.
Miegas ir už medų saldesnis.

MISLĖS

Dieną vaikšto, nakti žiopso. (Batai)
Meška negyva, viduriuose kruta. (Namas, butas)
Peiliais pjausto, o kraujo nė lašo. (Duona)
Luodas nedažytas, margas nerašytas. (Genys)
Su marškiniais užgimė, o nuogas vaikščioja. (Sūris)
Aukso pilvelis, kaulo kepuraitė. (Slyva)

UŽSISAKYKITE "EGLUTĘ"

Jau saulutės spinduliai
Skverbiasi po žeme giliai.
Vartos kiškiai patalę,
Jiems miegoti ne valia.

Griebias kiškiai už galvų —
Oi, oi, oi šimtai darbų.
Margučius reikės dažyti,
Mandrus raštus nupaišyti.

Darbas dar jiems prisidėjo,
Kai "Eglutę" išvežiot pridėjo.
Gavo jie sąrašus vaikų,
Pilnus jų adresus namų.

O "Eglutės" žurnalus,
Jie pakraus į vežimus.
Į krepšelius dės margučius
Ir keliaus jie pas vaikučius.

Tik "Eglutę" užsakyta,
Jie nuveš kur pasakyta.
Tad skubėk ir tu, vaikuti,
Užsisakyti ją pas kiškutį.

Redaktorė